Місячний Економічний Моніторинг України

- План дій щодо лібералізації візового режиму було схвалено на саміті Україна-ЄС.
- Темпи приросту промислового виробництва залишились на рівні 10,2% дпр, оскільки зростання зовнішнього попиту компенсувалось сповільненням харчової промисловості.
- «Нафтогаз» завершив спір з «РосУкрЕнерго», що призведе до поступової передачі 12,1 млрд. куб. м.
- Дефіцит поточного рахунку досягнув 0,9 млрд дол. США в жовтні через зростання імпорту.
- Податковий кодекс був прийнятий в грудні без положень про спрощене оподаткування.
- Кількість осіб, яким було призначено субсидії, в серпні-жовтні потроїлась порівняно з попереднім роком.
- Темпи приросту ІСЦ сповільнились до 9,2% дпр в листопаді в основному через втручання уряду.
- Великий попит на готівкову іноземну валюту зберігся в листопаді.
- Тема місяця: Податковий кодекс

№12 (122)
грудень
2010

Населення: 45,9 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 27%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 18%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Політика: План дій щодо лібералізації візового режиму було схвалено на саміті Україна-ЄС

22 листопада у Брюсселі відбувся перший для нинішнього Президента України Віктора Януковича саміт Україна-ЄС. В ході саміту лідери ЄС визначили три ключових виклики для співробітництва між Україною та ЄС у 2011 році. Першим є підписання до кінця наступного року Угоди про асоціацію. Другим є посилення демократії, верховенства права та захисту прав людини в Україні. Третім є співробітництво в енергетичній сфері з метою забезпечення стабільного транзиту нафти та газу через територію України до країн ЄС.

Головним досягненням саміту було надання Україні довгоочікуваного Плану дій щодо лібералізації візового режиму з ЄС. Успішне виконання цього Плану є передумовою для скасування віз для короткотермінових поїздок громадян України до країн ЄС. Водночас для остаточного запровадження безвізового режиму необхідне буде і політичне рішення країн-членів ЄС.

Реальний сектор: Промислове виробництво зросло на 10,2% дпр

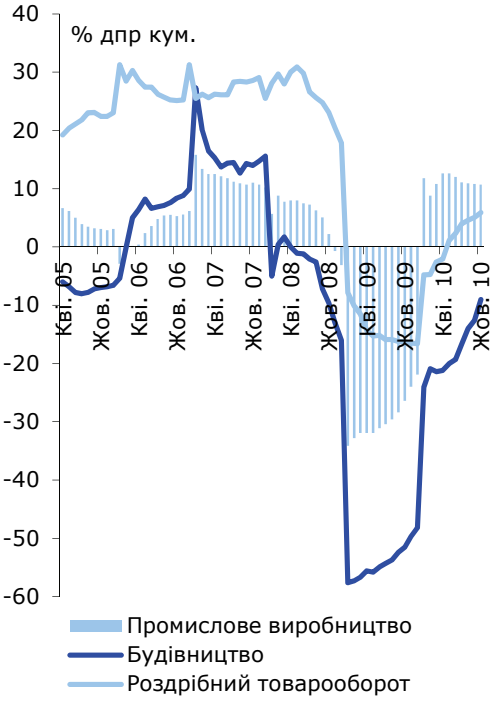
У жовтні як і у вересні, промислове виробництво виросло на 10,2% дпр. Збільшення попиту на експортні товари було збалансоване сповільненням зростання харчової промисловості. Випуск продукції машинобудування зріс на 32% дпр завдяки збільшенню виробництва транспортних засобів. Хімічна промисловість збільшила випуск на 21,8% дпр на фоні низької статистичної бази. Також темпи приросту виробництво електроенергії, газу та води прискорився до 13,2% дпр через ранній початок опалювального сезону.

У січні-жовтні ріст вантажообігу продовжив уповільнюватись і знизився до 8,1% дпр. Це було спричинено запровадженням квот на експорт зерна на фоні високої статистичної бази. Обсяги будівельних робіт зросли у жовтні, що дозволило досягти зниження на 9,0% дпр за десять місяців у порівнянні із падінням на 19,3% у першій половині року. Роздрібний товарообіг також значно покращився і зріс на 5,9% дпр, ймовірно, за рахунок високого попиту на імпортні товари.

Галузеві тенденції: Нафтогаз врегулював суперечку з РосУкрЕнерго

Енергетика. 24 листопада Верховний Суд України визнав правомочність двох рішень Стокгольмського арбітражного суду,

Тенденції реального сектору

Джерело: Держкомстат

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.kiev.ua

що вирішили суперечку між «РосУкрЕнерго» і НАК «Нафтогаз» щодо права власності на 12,1 млрд. кубічних метрів (кубометрів) природного газу. В результаті, НАК «Нафтогаз» і ВАТ «РосУкрЕнерго» погодили спосіб виконання цього рішення. РосУкрЕнерго отримає газ поступово, виплачуючи пропорційні частини заборгованості перед Нафтогазом у розмірі 1,7 млрд. дол. США. Угода еквівалентна продажу Нафтогазом 12,1 млрд. кубометрів природного газу по 140 дол. США за 1000 кубометрів РосУкрЕнерго протягом декількох місяців.

Ця угода зробила стан Нафтогазу більш зрозумілим. Поступове виконання зобов'язань дозволить запобігти порушенням газопостачання в Україні, які були б можливими у випадку одноразової передачі газу. Однак Нафтогаз все ж таки понесе збитки у розмірі понад 1 млрд. дол. США, оскільки діюча ціна газу є вищою. Точна сума збитків буде залежати від ціни газу, що замінить газ, переданий РосУкрЕнерго. Нафтогаз також може отримати додаткові зобов'язаннями по сплаті податків. Загалом, рішення суду, скоріш за все, не призведе до порушень в роботі газотранспортної системи, проте спричинить зростання фінансового тиску на українського газового монополіста, що вже має значні проблеми.

Сільське господарство. В листопаді Міністерство економіки розподілило квоти на експорт зернових. Квоти були розподілені пропорційно доступним запасам і здатності їх експортувати за висновком, наданим Міністерством аграрної політики. Заявки повинні були прийматись протягом 15 днів до 18 листопада, однак 10 листопада уряд раптово змінив крайній строк прийняття заявок на 12 листопада. Крім того Міністерство аграрної політики повільно готувало висновки щодо експортних можливостей трейдерів. В результаті мало заявок було подано вчасно і 12 листопада було розподілено лише 78% квот. Багато міжнародних зернотрейдерів не отримали ліцензій на експорт. Непрозорий механізм розподілу квот в черговий раз зашкодив репутації України на світовій арені і стримував інвестиції в сільськогосподарський сектор.

Транспорт. У листопаді ЄБРР погодився надати кредит у 450 млн. євро Державній службі автомобільних доріг України, для покращення під'їздів до Києва. Фінансування ЄБРР доповнить позика такого ж розміру від Європейського Інвестиційного банку та 170 млн. євро від України. Кредит надано на15 років з 4-річним пільговим періодом та під LIBOR+1 відсотків. Ці кошти дуже потрібні для ремонту та будівництва дорожньої системи в Україні, але вони скоріше за все не будуть використані ефективно, як свідчить кредитна історія Укравтодору.

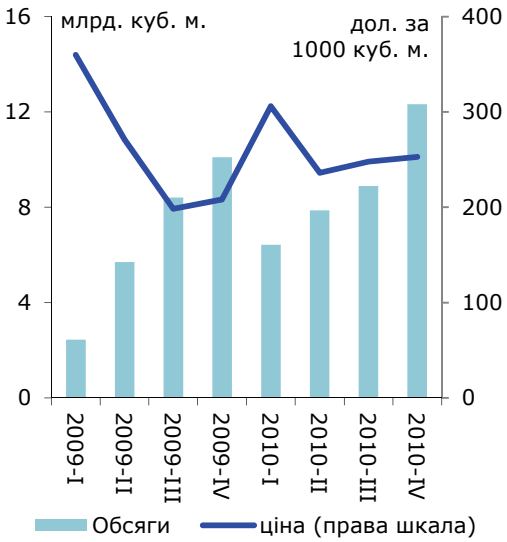
«Укрзалізниця» (УЗ) погодила із Barclays Capital Bank нову реструктуризацію синдикованого кредиту в 550 млн. дол. США після того, як не зміг сплатити черговий платіж у 110 млн. дол. США у серпні 2010 року. Ця угода обійдеться УЗ додаткові 52,3 млн. дол. США, але вона покращить поточну ліквідність. Нездатність обслуговувати борг підкреслила неспроможність операційної діяльності УЗ створювати достатні грошові кошти.

Зовнішній сектор: Дефіцит рахунку поточних операцій зменшився

В жовтні дефіцит поточного рахунку досягнув 0,9 млрд дол. США, найвищого рівня з лютого 2009 року. Дефіцит поточного рахунку розширився, в першу чергу, через зростання імпорту товарів, а експорт товарів залишався на рівні вересня через обмеження на експорт пшениці і тимчасове зменшення експорту мінеральних продуктів. Високий імпорт енергоносіїв сприяв зростанню імпорту на 41,0% в доларовому виразі.

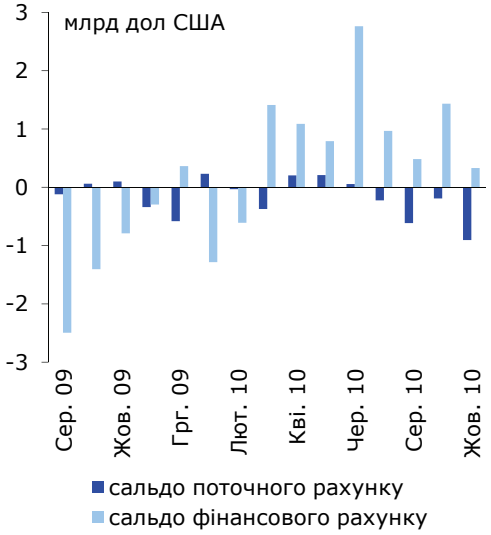
Профіцит фінансового та капітального рахунку в жовтні становив 0,3 млрд дол. США. Українська економіка отримала чистий приток прямих іноземних інвестицій на рівні 0,5 млрд дол. США, а реальний сектор залучив чистий приток 0,6 млрд дол. боргового капіталу. Однак високий попит на готівкову іноземну валюту

Імпорт природного газу

* Припускаючи 4,0 млрд. куб. м. іімпорту в грудні
Джерело: Держкомстат; НАК '"Нафтогаз"

Платіжний баланс

Джерело: НБУ, попередні оцінки

призвів до відтоку іноземної готівки з банків на суму 1,7 млрд дол. США

Фіскальна політика: Ухвалено Податковий кодекс

Податковий кодекс: 3 грудня Президент підписав Податковий кодекс, після того як Верховна Рада погодилась із його пропозиціями. Розділ про спрощену систему оподаткування було виключено з документу. Реформу цієї системи буде проведена пізніше. Податковий кодекс передбачає поступове зниження ставки податку на прибуток підприємств (ППП) з 25% до 16% в 2014 році. Ставку ПДВ буде скорочено з 20% до 17% в 2014 році. Податок на доходи фізичних осіб стане дещо прогресивним із максимальною ставкою 17%. Водночас, оподаткування відсотків, отриманих від банківських депозитів, було відкладено до 2015 року. Остаточна версія Податкового кодексу збільшує права податкових органів, але в меншій мірі, ніж було передбачено проектами документу. Більшість статей Податкового кодексу набуде чинності з 1 січня 2011 року, що залишає мало часу для бізнесу, щоб вивчити нові податкові правила та процедури.

Виконання бюджету: В січні-жовтні доходи загального фонду Державного бюджету були на 3,8% нижчими від плану, що відображає покращення виконання порівняно із попереднім періодом. Як і раніше, податкові надходження були нижчими від плану. Доходи від ППП та ПДВ були недовиконані на 6,0% та 7,3% відповідно.

Виконання видатків загального фонду Державного бюджету залишилось на рівні 97% від плану на фоні обмеженого зростання дефіциту. Дефіцит Державного бюджету зріс на 3,8 млрд грн до 56,6 млрд грн. Він фінансувався за рахунок коштів на Єдиному казначейському рахунку, що були запозичені урядом в попередні місяці. Уряд залишfвся обережним у фінансуванні видатків, але водночас збільшив потребу у фінансуванні зобов'язань в кінці року через відкладення значної частки видатків на грудень.

Соціальна політика: Кількість отримувачів житлово-комунальні субсидії зросла

В серпні-жовтні кількість сімей, яким було призначено житлово-комунальні субсидії більш ніж потроїлась порівняно з відповідним періодом минулого року. Таке стрімке зростання може насамперед пояснюватись змінами регуляторних норм, що набули чинності в серпні 2010 року. Зокрема, сім'ї, в яких видатки на житлово-комунальні послуги становлять більше 15% сукупного доходу, набули права на отримання субсидії. Раніше ця межа визначалась на рівні 20%. Більш того, в серпні тарифи на газ для населення було підвищено на 50%, що призвело до збільшення частки видатків на житлово-комунальні послуги в доходах сім'ї.

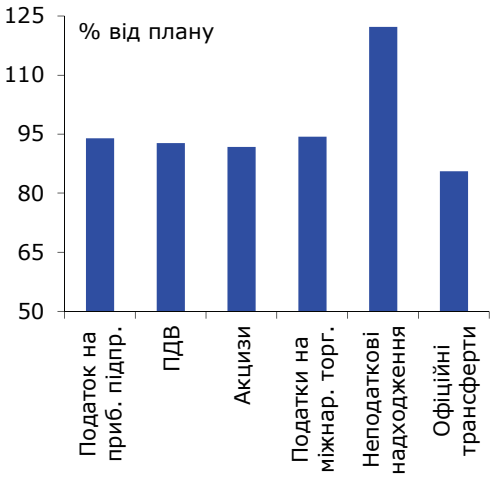
Водночас більше уваги приділялось перевірці дотримання таких критеріїв, що забороняють призначення субсидій, як дорогі покупки, економічна активність членів сім'ї, тощо. В результаті, частка відмов в призначенні субсидії зросла на 28,8 відсоткових пункти до 46,9% від кількості сімей, що звернулись за субсидіями. Отже, зміни до законодавства призвели до зростання кількості сімей, що отримують субсидії, але краще дотримання процедур ускладнило призначення субсидій для середнього заявника.

Ринок праці: Заробітна плата скоротилась в жовтні

В жовтні середня заробітна плата зменшилась на 1,1% дпм до 2322 грн. Це частково пов'язано із сезонними факторами. Скорочення середньої заробітної плати, в першу чергу, пов'язане зі зниженням в транспорті та освіті, в яких оплата праці була відповідно на 6,1% та 6,7% нижче, ніж у вересні. Зниження заробітної плати в освіті відбулось через проведення осінніх канікул в жовтні цього року.

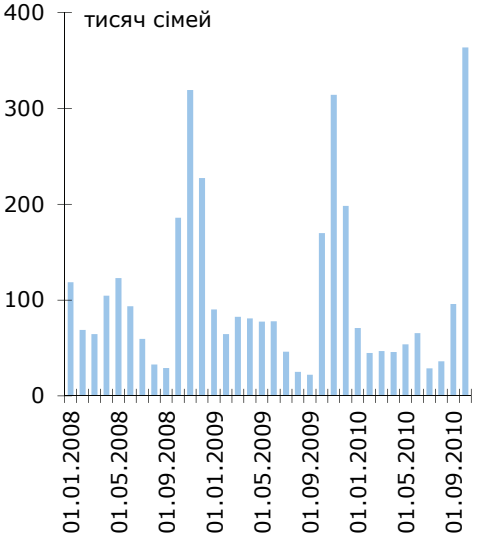
Водночас заробітна плата в інших секторах була нижчою, ніж очікувалось, зважаючи на зростання мінімальної заробітної плати. Зокрема заробітна плата в промисловості збільшилась лише на незначні 0,3% дпм, що може свідчити про слабкий фінансовий

Доходи Держаного бюджету у січні-серпні 2010 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Кількість сімей, яким призначено субсидії

Джерело: Держкомстат

Середня заробітна плата

Джерело: Держкомстат

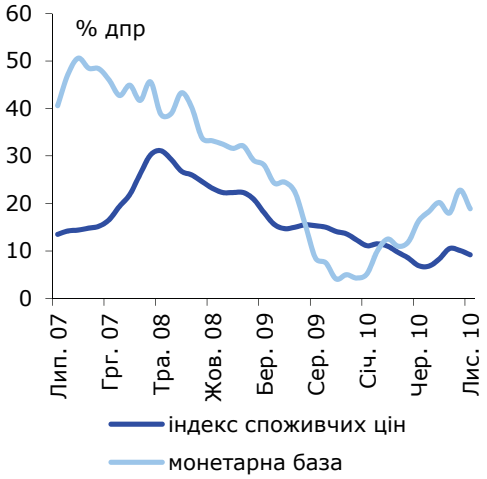
стан підприємств. Найшвидшими темпами заробітна плата зростала у сфері фінансових послуг (на 6,9% дпм), що відображає покращення ситуації в банківському секторі.

Монетарна політика: У листопаді інфляція сповільнилась до 9,2%

У листопаді темпи зростання індексу споживчих цін сповільнились до 9,2% дпр проти 10,1% дпр в жовтні. Приріст ІСЦ сповільнився через зменшення індексів цін на сирі продовольчі товари. Повідомлене зниження цін, скоріш за все, пов'язане з адміністративними тиском. Базова інфляція, що не включає ціни, що регулюються адміністративно та ціни на сирі продукти, дещо змінилась і становила 8,0% дпр у листопаді.

У листопаді ліквідність у банківській системі зменшилась, оскільки НБУ вилучав її за рахунок продажу іноземної валюти. Зменшення вкладів юридичних осіб і високий попит на готівкову іноземну валюту призвело до сповільнення темпів приросту грошової маси до 22,2% дпр в листопаді, а збільшення монетарної бази сповільнилось до 18,9% дпр.

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

Джерело: Держкомстат, НБУ

Фінансові ринки: НБУ продовжив продавати іноземну валюту в листопаді

Обмінний курс. У листопаді попит на готівкову іноземну валюту був стабільно високим, хоча чистий продаж готівкової іноземної валюти дещо зменшився. Недостатня довіра національній валюті і поступове зростання доходів були одною з основних причин високого попиту на готівкову валюту. Іншим джерелом попиту було зростання потреб тіньової економіки через збільшення економічної активності та побоювання щодо податкової реформи.

На безготівковому сегменті ринку попит переважно був більшим ніж попит, що дозволило НБУ купувати євро та австралійські долари на суму 0,67 млрд дол. США. Однак НБУ також продавав іноземну валюту «Нафтогазу», щоб забезпечити оплату імпортного газу. В результаті НБУ зробив чисті інтервенції на суму 0,38 млрд дол. США. НБУ підтримував гривню на міжбанківському ринку у вузькому проміжку 7,94-7,96 грн за дол. США.

Банківський сектор. У листопаді банківські депозити залишились на жовтневому рівні, оскільки відтік вкладів юридичних осіб компенсувався зростанням депозитів фізичних осіб. Зменшення вкладів юридичних осіб може пояснюватись сповільненням економічної активності в листопаді та збільшенням попиту на готівкову іноземну валюту.

Доларизація кредитів надалі зменшувалась, оскільки боржники повертали існуючі кредити, а видача нових кредитів стримувалась юридичними обмеженнями. В результаті частка кредитів в іноземній валюті зменшилась до 46,7% в листопаді 2010 року з 52,4% листопаді 2009 року.

Державний борг: В листопаді уряд випустив ОВДП на суму 8,0 млрд грн, з яких 7,4 млрд грн було надано НАК Нафтогаз для збільшення статутного капіталу. Компанія продала більшу частку цих облігацій банкам та нерезидентам, щоб збільшити ліквідність. Водночас, коштів, залучених урядом на первинному ринку, було недостатньо, щоб погасити 2,6 млрд грн ОВДП в листопаді.

Обмінний курс

Джерело: НБУ

Тема місяця: Податковий кодекс

Перші кроки до податкової реформи

Олександра Бетлій

Українська система оподаткування вважається складною і дорогою через велику кількість податків та численні суперечливі процедури. Протягом багатьох років заборгованість з відшкодування ПДВ була значною проблемою для багатьох експортерів, що підвищує витрати на діяльність в країні. Зокрема, відповідно до звіту Світового банку «Ведення бізнесу» (*'Doing Business'*) рівень видатків українського бізнесу на дотримання податкового законодавства є одним із найвищих в світі. Отже, бізнес протягом тривалого часу очікував податкову реформу, яка б вирішила ці проблеми. Хоча перші проекти Податкового кодексу було оприлюднено ще у 2007 році, нова адміністрація швидко взялись до роботи над розробкою Податкового кодексу, який було ухвалено парламентом 2 грудня, а двома днями пізніше Президент підписав документ. Спроби швидко проштовхнути Податковий кодекс через парламент призвели до слабкої взаємодії між урядом та бізнесом.

Найбільш суперечливою пропозицією проекту Податкового кодексу була спрощена система оподаткування, яку було впроваджено у 1999 році для стимулювання розвитку малого бізнесу. Система для фізичних осіб передбачала сплату єдиного податку розміром до 200 грн за умови, що річний оборот не перевищує 500 тис. грн. Водночас малі компанії з оборотом до 1 млн грн мали змогу сплачувати податок на рівні 6% від обороту та ПДВ, або 10% від обороту замість всіх податків і зборів. Параметри спрощеної системи оподаткування не змінювались протягом всього періоду її існування. Простота обліку та звітності, а також низька ставка податку для фізичних осіб сприяла тому, що кількість осіб, зареєстрованих приватними підприємцями, зросла до більш ніж 2,7 млн осіб у 2009 році. Вони мали близько 1,6 млн найманих працівників. Разом ці дві категорії осіб становлять близько 19% економічно-активного населення. Водночас, система також використовувалась для ухилення від сплати податків та мінімізації сплачених податків. Відповідно проект Податкового кодексу пропонував ліквідувати систему спрощеного оподаткування для юридичних осіб та збільшив перелік видів діяльності, для яких забороняється використання спрощеної системи фізичним особам. Крім того проект Кодексу не запропонував фізичним особам дієвого механізму переходу на іншу форму оподаткування. В результаті платники податків, які працюють на спрощеній системі оподаткування, розпочали страйк, який призвів до накладання вето Президентом на перший варіант Податкового кодексу, що було ухвалено парламентом в кінці листопада.

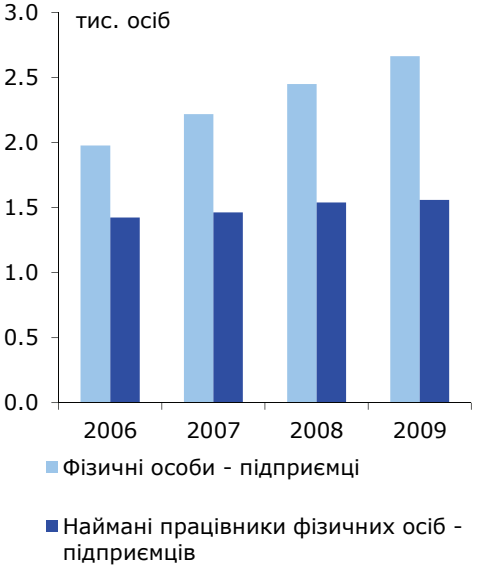
Остаточний документ не містить розділ щодо спрощеної системи оподаткування. Таким чином, приватні підприємці і малі компанії зможуть надалі працювати на спрощеній системі оподаткування за старими правилами. Разом з тим, юридичним особам, які працюють на загальній системі оподаткування, не дозволено зараховувати виплати на користь платників єдиного податку (окрім послуг в сфері інформатизації) до валових видатків, які беруться до уваги при розрахунку податку на прибуток підприємств. Отже, компанії на загальній системі оподаткування матимуть стимули не купувати товари і послуги в спрощенців, оскільки витрати на придбання зростуть на ставку ППП. Водночас, податковий тягар дещо збільшиться для приватних підприємців, оскільки єдиний податок покриватиме лише податкові зобов'язання і повністю спрямовуватиметься до місцевого бюджету. Раніше частина єдиного податку направлялась на часткове погашення зобов'язань підприємців перед Пенсійним фондом та іншими фондами соціального страхування. З 2011 року підприємці не матимуть такої пільги.

Критерії участі в спрощеній системі оподаткування

	Єдиний податок для фізичних осіб	*Єдиний податок для юридичних осіб*
Максимальний річний оборот, тис. грн	500	1000
Максимальна чисельність найманих працівників	10	50
Ставка податку	20 – 200 грн.	6% від обороту + ПДВ або 10% від обороту вкл. ПДВ

Джерело: Указ Президента "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва"

Кількість осіб на спрощеній системі

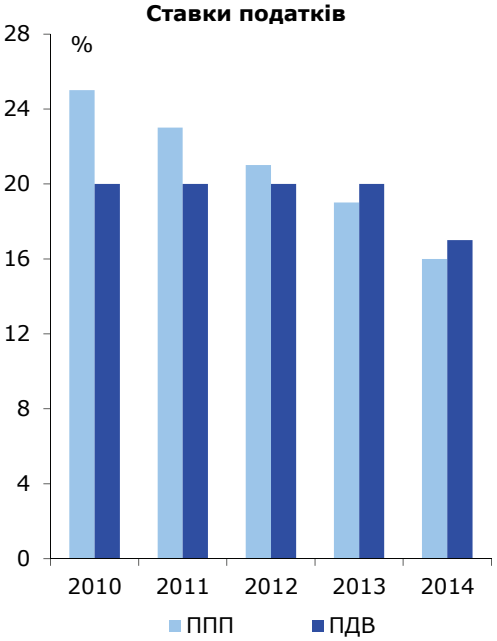

Джерело: Держкомстат

В цілому остаточний документ, який містить пропозиції Президента, усунув лише частину існуючих недоліків. Ставку ППП буде скорочено з 25% до 23% у 2011 році і надалі поступово знижено до 16% з 2014 року. Позитивною зміною в оподаткуванні прибутку є зменшення відмінностей між бухгалтерським і податковим обліком, що спростить ведення обліку та звітності. Водночас, з 2012 року компанії будуть змушені звітувати окремо про різниці між двома формами звітності. Правила нарахування амортизації було наближено до досвіду країн ЄС, хоча вони потребують подальшого покращення. Зокрема хоча в Кодексі передбачено 16 груп основних фондів, більшість з них належить до чотирьох груп, для яких визначено однаковий мінімальний період використання.

Ставку ПДВ буде знижено з поточних 20% до 17% у 2014 році. Документом передбачено автоматичне відшкодування ПДВ для доброчесних платників податків. Податок на доходи фізичних осіб стане дещо прогресивним із базовою ставкою 15%, а 17% сплачуватиметься з доходів понад десять мінімальних заробітних плати. Декілька неефективних місцевих податків і зборів буде скасовано, що можна вітати. Податок на нерухоме майно буде запроваджено у 2012 році. Якщо його буде ефективно впроваджено, він стане значним додатковим джерелом доходів місцевих бюджетів. Уряд також відклав на 2015 рік оподаткування відсотків з депозитів.

Ставки податків

Джерело: Закони України, Податковий кодекс

Іншою темою дискусій під час ухвалення Податкового кодексу були функції податкової адміністрації. Відповідно до ухваленого Кодексу права податкових органів було збільшено в сфері причин і процедур проведення перевірок, вимог до надання документів, тощо. Водночас не було збільшено права платників податків на противагу більшим можливостям податкових органів.

Новий Податковий кодекс набуде чинності 1 січня 2011 року з певними винятками. Зокрема, розділ по оподаткуванню прибутку підприємств буде впроваджено з другого кварталу, щоб надати компаніям більше часу для підготовки до нових податкових норм. Загалом новий 2011 рік буде складним для бізнесу та державних органів, оскільки 1 січня набудуть чинності новий Бюджетний кодекс та Закон про єдиний соціальний внесок. Отже, всі економічні агенти повинні будуть змушені адаптуватись до змін в законодавстві за короткий термін часу, що може призвести до помилок в обліку та звітності на початку року. Залишається не зовсім зрозумілим, чому уряд так намагався ухвалити документ протягом дуже короткого терміну часу і запровадити документ у 2011 році, замість того, щоб приділити достатньо часу для підготовки всеохоплюючого та чіткого документ і надати час економічним агентам для вивчення нових податкових правил.

Отже, ухвалення Податкового кодексу є лише першим кроком в напрямку податкової реформи, оскільки багато положень залишились подібними до чинних правил, хоча і відбулось деяке покращення. Позитивною рисою документу є об'єднання більшості законодавчих актів з питань оподаткування в один текст, який замінив більш ніж 20 документів. Однак Кодекс не передбачає впровадження значних додаткових стимулів для економічного зростання в коротко та середньостроковому періоді. Поступове зниження ставок податків і відміна певних неефективних місцевих податків є кроками в правильному напрямку, але вони не можуть самі по собі покращити бізнес-клімат. Окрім того, питання щодо змін в спрощеній системі оподаткування залишається відкритим. Отже, уряд тільки розпочав податкову реформу і повинен докласти більше зусиль для забезпечення її стимулюючого впливу на економічне зростання.

Економічні Тенденції		Iкв 10	IIкв 10	IIIкв 10	Кві.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	5,3	3,4	-1,3	4,9	4,5	3,4	-0,6	-4,1	-1,3	-1,2	…
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	10,8	12,0	10,8	12,6	12,6	12,0	11,1	10,9	10,8	10,7	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-21,4	-19,3	-12,6	-21,2	-20,0	-19,3	-16,7	-14,0	-12,6	-9,0	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-2,6	2,3	5,1	-2,1	1,1	2,3	4,0	4,6	5,1	5,9	…
Середня заробітна плата	грн.	1993	2227	2332	2107	2201	2373	2367	2280	2349	2322	…
ІСЦ	% дпр	11,0	6,9	10,5	9,7	8,5	6,9	6,8	8,3	10,5	10,1	9,2
ІВЦ	% дпр	18,6	25,5	19,2	21,7	27,9	25,5	24,4	23,3	19,2	19,8	18,9
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	22,1	28,9	26,8	28,1	31,4	33,5	33,3	33,2	32,1	29,3[e]	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	18,5	24,7	27,3	23,0	25,9	29,6	30,1	31,8	32,2	35,7[e]	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-1,2	-2,0	-4,8	-1,9	-2,1	-2,5	-3,5	-4,6	-5,4	-6,1[e]	…
Поточний рахунок, на кінець періоду**	млрд. дол. США	-0,2	0,1	-0,9	0,1	0,2	0,1	0,0	-0,7	-0,9	-1,7	…
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	-0,7	0,2	2,7[e]	x	x	x	x	x	x	x	x
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	25,1	29,5	34,7	26,4	26,7	29,5	30,9	32,7	34,7	34,3	33,5
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	12,5	16,3	18,0	11,0	11,9	16,3	18,3	20,2	18,0	22,8	18,9
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.	% річних	17,4	14,8	13,0	15,6	14,6	14,1	13,5	12,6	13,0	13,1	12,8
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,00	7,92	7,90	7,92	7,92	7,91	7,90	7,89	7,92	7,95	7,95
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,99	7,92	7,90	7,93	7,93	7,92	7,90	7,89	7,91	7,91	7,93
Обмінний курс, середній	євро	11,07	10,10	10,18	10,63	10,00	9,67	10,06	10,18	10,29	10,99	10,87

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат), квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
[e] оцінка НБУ

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	914,7
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,4
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1	-15,1
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		IV 07	I 08	II 08	III 08	IV 08	I 09	II 09	III 09	IV 09	I 10	II 10	III 10
ВВП	млрд. грн.	212,8	187,7	233,7	275,8	252,7	188,0	213,7	251,3	261,7	218,1	262,4	299,1[e]
Реальний ВВП	% дпр	7,4	6,3	6,2	6,4	-8,0	-20,2	-17,8	-16,0	-6,8	4,9	5,9	3,5[e]
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	19,0	22,5	13,3	16,7	1,6	-15,1	-14,3	-13,7	-13,8	0,5	5,1	…
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,4	-0,2	1,3	-0,2	0,2	0,5	-5,4	-7,9	-8,7	0,5	-0,7	…
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	23,8	19,4	12,0	0,1	-17,4	-53,9	-51,3	-48,8	-29,9	-2,2	-5,7	…
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	5,6	4,4	7,2	18,9	-10,4	-25,8	-37,9	-34,0	3,2	7,0	14,9	…
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	27,2	23,8	24,4	31,8	-4,2	-38,1	-52,5	-46,3	-10,2	2,4	24,9	…
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	7,1	0,5	-0,5	21,9	20,7	-1,1	3,3	4,3	-9,7	6,1	3,4	…
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	4,4	9,0	9,4	1,8	-22,6	-35,8	-32,9	-28,6	-5,0	12,4	14,7	…
Будівництво (реальна)*	% дпр	5,8	-1,5	-6,3	-17,0	-32,7	-54,3	-47,0	-46,5	-38,2	-19,2	-15,5	…
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	15,0	15,7	10,9	2,2	-13,9	-13,2	-13,2	-19,1	-16,6	2,2	4,2	…
Транспорт (реальна)*	% дпр	10,2	10,2	14,1	10,8	-4,3	-14,4	-11,2	-9,6	-1,1	3,6	5,0	…
Платіжний баланс													
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,3	-3,7	-3,4	-2,1	-3,7	-0,6	-0,2	-0,1	-0,9	-0,2	0,4	-1,0[e]
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-7,7	-10,0	-7,1	-3,7	-9,2	-2,6	-0,6	-0,2	-2,7	-0,7	1,2	2,7
Баланс товарів	млн. дол. США	-4452	-4490	-4171	-3868	-3562	-882	-622	-1396	-1407	-1229	-818	-2793[e]
Баланс послуг	млн. дол. США	308	77	308	1341	15	116	432	1256	550	745	1017	1404[e]
Поточні трансферти	млн. дол. США	1016	740	833	831	723	632	667	640	722	629	749	802[e]
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1648	2430	3091	3324	1058	883	1279	1210	1282	923	1213	1453[e]
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	1844	217	160	-690	-967	-350	2286	1428	1396	-317	799	…
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5	25,4	27,3	28,2	26,5	25,1	29,5	34,7
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49	8,09	7,76	7,99	8,06	8,00	7,91	7,90
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21	7,70	7,66	7,82	7,99	7,99	7,91	7,90
Бюджет													
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,1	32,9	32,0	29,5	31,6	35.9	30,6	25,4	35,8	30,8	29,8	23,4[e]
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,8	5,2	5,1	4,3	4,9	5.3	5,3	4,4	4,7	4,9	4,7	4,4[e]
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,4	4,2	4,5	5,0	6,3	4.0	3,3	3,7	3,6	4,3	3,0	3,5[e]
Податок на додану вартість	% від ВВП	7,6	10,6	10,9	9,8	7,8	12.1	8,3	6,4	10,9	9,8	9,6	10,2[e]
Акцизні збори	% від ВВП	1,3	1,5	1,3	1,2	1,4	2.0	2,4	2,5	2,6	2,4	2,9	2,5[e]
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,7	29,8	31,6	27,2	41,2	35.4	36,7	29,5	34,3	32,9	37,9	30,5[e]
Поточні видатки	% від ВВП	27,3	28,9	28,5	22,4	33,8	34.5	35,0	26,9	31,2	32,3	36,6	26,8[e]
Капітальні видатки	% від ВВП	9,4	1,0	3,1	4,8	7,4	0.9	1,7	2,6	3,1	0,6	1,3	3,7[e]
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-6,2	3,0	0,4	1,9	-10,3	0.0	-6,2	-4,5	1,1	-2,0	-7,9	-7,5[e]
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0.0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1[e]
Ринок праці													
Середня зарплата (реальна)	% дпр	13,4	13,4	6,1	6,3	0,5	-11,7	-8,6	-10,7	-5,7	3,3	8,7	11,8
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	16,4	19,0	10,1	6,6	2,7	-10,8	-6,9	-8,6	-7,6	1,4	8,7	…
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	6,4	7,1	6,2	6,0	7,5	9,5	9,1	8,6	8,8	9,0	8,5	…
Банківський сектор													
Грошовий агрегат М0	% дпр	48,2	48,4	48,6	37,9	39,3	33,9	22,8	11,5	1,5	5,4	9,9	17,4
Грошовий агрегат М2	% дпр	50,8	52,7	48,8	37,4	31,0	12,0	5,3	-1,4	-5,4	6,9	13,2	21,6
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	71,9	67,9	67,0	53,3	7,5	-10,9	-16,1	-25,4	-8,5	7,1	20,1	38,6
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	32,5	35,2	32,9	31,2	66,3	31,8	33,0	39,2	4,7	22,8	21,5	17,7
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	72,7	81,2	70,6	54,9	40,4	27,6	27,8	25,2	16,9	13,6	8,3	6,0
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	75,4	71,3	57,9	53,4	103,6	70,8	48,7	32,4	-15,2	-13,7	-10,5	-13,2
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	85,7	84,8	67,2	50,9	73,3	50,8	37,3	29,9	-3,8	-3,9	-2,8	0,6
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	69,2	69,1	68,6	66,8	69,8	69,9	68,2	67,3	68,1	68,5	68,9	67,5
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	14,0	15,7	17,6	17,7	21,6	26,2	19,1	17,5	19,8	17,3	15,0	13,0
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,1	10,9	11,9	12,4	11,9	9,6	9,6	10,0	10,1	10,9	11,1	10,3

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів

* зміна доданої вартості

e -за попередніми оцінками НБУ для платіжного балансу, оцінка номінального ВВП ІЕД, з врахуванням відшкодування ПДВ на суму 16,4 млрд грн державними облігаціями

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.